

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

ПРАВА ЛЮДИНИ – ПРІОРИТЕТ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції

м. Одеса, 10 грудня 2021 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

Поляруш-Сафроненко Світлана Олександрівна
к.ю.н., доцент кафедри конституційного права
та теоретико-правових дисциплін
Білоцерківського національного аграрного університету

СТАРОСТА ЯК ПОСАДОВА ОСОБА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ

Здійснення децентралізації регіональної публічної влади в Україні та об'єднання суміжних територіальних громад зі спільним адміністративним центром і передача з центру на місця додаткових повноважень та фінансування, сприяло появі на муніципальному рівні посадової особи, серед завдань якої є функція забезпечення прав людини у певному старостинському окрузі. Староста є одною з таких посадових осіб. Він виконує свої обов'язки на постійній основі у відповідній раді та її виконавчих органах, представляє інтереси жителів старостинського округу. Метою і завданнями дослідження є: а) аналіз наукових праць і нормативно-правових актів щодо обов'язків старости як посадової особи місцевого самоврядування; б) формулювання ознак і визначення функції старости при забезпеченні прав людини; в) пропозиція висновків і рекомендацій по проблемі дослідження.

Аналіз наукових досліджень та нормативно-правових актів щодо процесу реформи децентралізації публічної влади на регіональному і місцевому рівнях свідчить про появу на муніципальному рівні правових інститутів об'єднаних територіальних громад та добровільних приєднань до спроможних об'єднаних територіальних громад з спільним адміністративним центром, виконавчими органами, головами об'єднаних територіальних громад, старостами і старостинськими округами. Поява таких інститутів передбачає потребу дослідження їх ролі у забезпеченні прав людини на території старостинського округу, функцій і завдань старости як посадової особи місцевого самоврядування. Відповідно до ст. 54.1 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» староста затверджується

сільською, селищною, міською радою за пропозицією відповідного сільського, селищного, міського голови, що вноситься за результатами громадського обговорення (громадських слухань, зборів громадян, інших форм консультацій з громадськістю), що проводяться у межах відповідного старостинського округу. Пропонуємо уточнення щодо інших форм безпосереднього народовладдя [1]. Забезпечення прав людини на території старостинського округу входить до обов'язків старости. На нашу думку, зміст такого забезпечення включає: а) створення старостою сприятливих умов для реалізації жителями певного старостинського округу конституційних прав і свобод; б) обов'язки старости щодо охорони і захисту прав і свобод жителів відповідного старостинського округу; в) діяльність старости спрямована на відновлення порушеного права та відшкодування спричинених збитків. Федченко Леся, вважає, що впровадження інституту старости потребує утворення старостинського округу та призначення такої посадової особи як старости [2]. Старостинські округи мають утворювати відповідні сільські, селищні, міські ради у складі одного або декількох населених пунктів (крім адміністративного центру територіальної громади), де проживає не менше 500 жителів. При їх утворенні слід враховувати історичні, природні, етнічні, культурні та інші чинники, що впливають на соціально-економічний розвиток таких округів та відповідної територіальної громади [3]. Староста затверджується радою на строк її повноважень за пропозицією відповідного голови ради, що вноситься за результатами громадського обговорення, проведеного у межах відповідного старостинського округу. На нього покладається обов'язок діяти в інтересах жителів відповідного старостинського округу у виконавчих органах відповідної ради. Це зобов'язує його створювати відповідні умови для жителів старостинського округу щодо реалізації ними конституційних прав і свобод та виконання конституційних обов'язків. Він: а) бере участь у пленарних засіданнях відповідної ради, засіданнях її постійних комісій та засіданнях виконавчого комітету названої ради; б) має право на гарантований виступ у названих органах з питань,

що стосуються інтересів жителів відповідного старостинського округу; в) сприяє жителям відповідного старостинського округу у підготовці та поданні відповідних документів до зазначених органів; г) за рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради може надавати адміністративні послуги, виконувати окремі завдання адміністратора центру надання адміністративних послуг; г) бере участь в організації виконання рішень відповідної ради, її виконавчого комітету, розпоряджень відповідного голови ради на території старостинського округу та у здійсненні контролю за їх виконанням; д) приймає участь у підготовці пропозицій до проекту місцевого бюджету в частині фінансування програм, що реалізуються на території відповідного старостинського округу; е) бере участь у підготовці проектів рішень відповідної ради, що стосуються майна територіальної громади, розташованого на території його старостинського округу; є) приймає участь у здійсненні контролю за використанням об'єктів комунальної власності, розташованих на території відповідного старостинського округу; ж) сприяє утворенню та діяльності органів самоорганізації населення, організації та проведенню загальних зборів, громадських слухань та інших форм безпосередньої демократії громадян відповідного старостинського округу у вирішенні питань місцевого значення; л) здійснює інші повноваження, визначені законами України [3].

Староста зобов'язаний: 1) дотримуватися Конституції та законів України, підзаконних нормативно-правових актів, що визначають порядок його діяльності та взаємовідносини з територіальними громадами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами та членами громади; 2) приймати участь в організації та проведенні зборів жителів старостинського округу та звітувати про хід і результати виконання рішень зборів перед жителями старостинського округу; 3) на території відповідного старостинського округу сприяти виконанню програм соціально-економічного та культурного розвитку, затверджених рішеннями ради, інших актів ради та її виконавчого комітету, вносити до виконавчого комітету, інших виконавчих органів ради пропозиції з цих питань;

4) вести прийом жителів у межах старостинського округу згідно з визначеним графіком, здійснювати моніторинг стану дотримання їхніх прав і законних інтересів у сфері соціального захисту, культури, освіти, фізичної культури та спорту, житлово-комунального господарства, реалізації ними права на працю та медичну допомогу; 5) з питань соціально-економічного та культурного розвитку, соціального, побутового та транспортного обслуговування вести облік та узагальнювати пропозиції членів громади та жителів старостинського округу; 6) приймати від жителів та передавати за призначенням у межах старостинського округу заяви та інші звернення, адресовані органам місцевого самоврядування територіальної громади та їхнім посадовим особам; 7) забезпечувати моніторинг благоустрою відповідного старостинського округу та вживати відповідних заходів до його підтримання в належному стані; 8) сприяти проведенню контрольних заходів щодо землекористування, довілля, об'єкти житлово-комунальної інфраструктури тощо на території відповідного старостинського округу; 9) на території відповідного старостинського округу здійснювати моніторинг за дотриманням громадського порядку, станом виконання встановлених рішеннями ради правил з питань благоустрою території населених пунктів територіальної громади, забезпечення в них чистоти і порядку, торгівлі на ринках і додержання тиші в громадських місцях тощо; 10) не допускати на території відповідного старостинського округу дій чи бездіяльності, які можуть зашкодити інтересам територіальної громади та держави; 11) контролювати дотримання правил використання об'єктів комунальної власності територіальної громади, що розташовані на території відповідного старостинського округу; 12) сприяти діяльності органу (органам) самоорганізації населення відповідного старостинського округу та надавати практичну допомогу органам самоорганізації населення у виконанні ними своїх завдань і повноважень; 14) не допускати на території відповідного старостинського округу дій чи бездіяльності, які можуть зашкодити інтересам територіальної громади та держави; 15) періодично звітувати (не рідше одного разу на рік) про

свою роботу перед радою, а на вимогу не менш як третини депутатів міської ради – у визначений радою термін; 16) вчиняти нотаріальні дії, передбачені частиною першою статті 37 Закону України «Про нотаріат» та посвідчувати довіреності осіб, які проживають у населених пунктах, де немає нотаріусів; 17) відповідно до Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» вести військовий облік та сприяти здійсненню мобілізаційної роботи на території старостинського округу; 18) на території старостинського округу здійснювати: а) збір та обробку інформації про стан техногенної і пожежної безпеки; б) сприяти функціонуванню добровільної пожежної дружини; 19) здійснювати інші обов'язки визначені законодавством України [4].

Враховуючи проведений аналіз до ознак, які характеризують старосту як посадову особу місцевого самоврядування щодо забезпечення прав і свобод жителів певного старостинського округу слід віднести такі: 1) призначається відповідною радою як посадова особа місцевого самоврядування; 2) зобов'язаний діяти в інтересах жителів старостинського округу; 3) контролює і здійснює заходи по удосконаленню сприятливих умов, охорони, захисту та поновлення порушених прав жителів старостинського округу.

Підводячи підсумок дослідження, пропонуємо такі висновки і рекомендації. Староста як посадова особа місцевого самоврядування, забезпечуючи права і свободи жителів певного старостинського округу : а) створює сприятливі умови для реалізації прав і свобод; б) охороняє їх від правопорушень; в) захищає осіб, права яких порушено; г) приймає участь у відновленні порушеного права та відшкодуванні спричинених збитків.

Запропоновані по тексту рекомендації сприятимуть удосконаленню правового регулювання процесу забезпечення прав і свобод жителів відповідного старостинського округу.

Джерела:

1. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170. Поточна редакція від 29.08.2021 р.

2. Рекомендації для органів місцевого самоврядування базового рівня щодо впорядкування їх структури, розробки посадових інструкцій до посад посадових осіб місцевого самоврядування та посад службовців. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/748/Rekomendatsii_OMS_bazobogo_rivnia_vporiadkuvannia_struktury.pdf

3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку інституту старост : Закон України від 14 липня 2021 р. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2021, № 39, ст. 321. Поточна редакція від 14.07.2021 р.

4. Про затвердження Положення про старосту URL: <https://sarny-rada.gov.ua/dokumenti/rishennja-radi/viii-sklikannja/jhbhjnbnhjn/5241-452-vid-24-veresnja-2021-roku-pro-zatverdzhennja-polozhennja-pro-starostu.html>

Стоян Анна Василівна

*аспірантка кафедри адміністративного та фінансового права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

СТАНДАРТИ ДОКАЗУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ

Пошук уніфікованої формули досягнення справедливості у найрізноманітніших сферах життя хвилює людство не одне покоління. Так, ще давньоримський юрист Ульпіан зазначав, що «справедливість – це незмінне і постійне прагнення надати кожному належне йому право» [1, с. 260–262]. Водночас, варто погодитися із твердженням Амартія Сен, який писав: «Існує безліч конкуруючих одна з одною підстав справедливості, які однаковою мірою претендують на безпристрасність, проте в той же час відрізняються одна від одної, виступаючи антиподами» [2, с. 49–52]. Інакше кажучи, справедливість у потенційній кількості її проявів корелює з принципом плюралізму істини. Сказане призводить до висновку про можливість встановлення однозначної справедливості принагідно конкретних обставин та з використанням тотожних ціннісних орієнтирів одночасно. З позицій вищезазначеного корисно визначити яким чином стандарти доказування впливають на можливість

<i>Бабенко Іоанна Вікторівна, Гайда Анна Дмитрівна</i> АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ ЯК СПОСІБ ЗАХИСТУ ПРАВ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ	86
<i>Блохіна Олександра Олександрівна</i> ВПЛИВ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ НА НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ	89
<i>Гребенюк Дмитро Олегович</i> ДОСВІД КРАЇН ЄС ТА УКРАЇНИ В ПОДОЛАННІ КРИЗОВОЇ СИТУАЦІЇ ВИКЛИКАНОЇ ПОШИРЕННЯМ КОРОНАВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ В РАМКАХ ЗАХИСТУ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ	94
<i>Єделєв Роман Сергійович</i> ПРАВО НА ЖИТТЯ У ПРАКТИЦІ МІЖАМЕРИКАНСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ	99
<i>Забалуєва Дар'я Ігорівна</i> ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В СУДОВОМУ ПОРЯДКУ: СКЛАДНОЩІ, ЯКІ ВИНИКАЮТЬ ПІД ЧАС СУДОВОГО ПРОЦЕСУ	104
<i>Поляруш-Сафроненко Світлана Олександрівна</i> СТАРОСТА ЯК ПОСАДОВА ОСОБА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ЛЮДИНИ	109
<i>Стоян Анна Василівна</i> СТАНДАРТИ ДОКАЗУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ	114
<i>Футорянська Катерина Павлівна</i> РОЛЬ ПРАВИЛА 39 РЕГЛАМЕНТУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ У КОНТЕКСТІ МІГРАЦІЙНОЇ КРИЗИ НА КОРДОНІ БІЛОРУСІ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ	119
<i>Харитонов Роман Феліксевич</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАВ ЛЮДИНИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ	124

СЕКЦІЯ № 4

МІЖНАРОДНІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

<i>В'юник Вікторія Віталіївна, Славко Анна Сергіївна</i> ДЕЯКІ РИСИ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРОКУРОРА МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ	129
--	-----